

PODEŽELSKI ZDRAVNIK

prim.asist. Darinka Klančar dr.med

PODEŽELJE

PODROČJE IZVEN VELIKIH MEST

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU

ODDALJENO PODEŽELJE

- Področje izven mest in velikih krajev
- Problem oddaljenosti
- Problem dostopnosti

EVROPSKA DEFINICIJA DM

Teorija...

Sposobnosti (kompetence) družinskega zdravnika

- **Vodenje primarne zdravstvene oskrbe**
- **V osebo usmerjena zdravstvena oskrba**
- **Specifičen način reševanja problemov**
- **Celostni pristop**
- **Usmerjenost v skupnost**
- **Celovito oblikovanje modelov**

1. Vodenje primarne zdravstvene oskrbe

- Prvi stik bolnika z zdravstveno službo
- Odprt, neomejen dostop
- Reševanje vseh vrst zdravstvenih težav
- Učinkovita raba virov in sredstev
- Sodelovanje z ostalimi strokovnjaki primarnega zdravstvenega varstva
- Povezovanje specialnosti - vloga posrednika

2.V osebo usmerjena zdravstvena oskrba

- **Odnos osredotočen na posameznika, njegovo družino, skupnost**
- **Uporaba posebnosti posveta za razvoj dobrega in učinkovitega odnosa zdravnik/bolnik**
- **Zagotavljanje stalnosti, kontinuitete**

3. Specifičen način reševanja problemov

- **Uporaba svojevrstnega procesa odločanja glede na pogostnost in razširjenost bolezni**
- **Sočasno obvladovanje akutnih in kroničnih zdravstvenih problemov**

4. Celostni pristop

- **Obravnavava bolezenskih stanj v zgodnjem stadiju**
- **Spodbujanje zdravega načina življenja s promocijo strategij za ohranjanje zdravja**

5. Usmerjenost v skupnost

**Usklajevanje
zdravstvenih potreb
posameznih bolnikov in
zdravstvenih potreb v
skupnosti v skladu z
razpoložljivimi sredstvi**

6. Celovito oblikovanje modelov

**Uporaba bio-psiho-
socialnega
modela ob upoštevanju
kulturnih in bivanjskih
razsežnosti**

EVROPSKA DEFINICIJA DM

Praksa...

CERKNIŠKO

Teritorij: 483 km²

Število prebivalcev: 16.155

Število občin: 3

Gostota: 33/km²

Število naselij: 131

CERKNICA

A black and white photograph of a snowy landscape. A road or path winds through the snow, flanked by utility poles with cross-arms. The sky is overcast and grey. The overall scene is quiet and wintry.

STATISTIČNI PODATKI

Število prebivalcev: 10.829

Površina: 241 km²

Gostota: 45/km²

Število naselij 65

Stiske in radosti zdravnika na podeželju

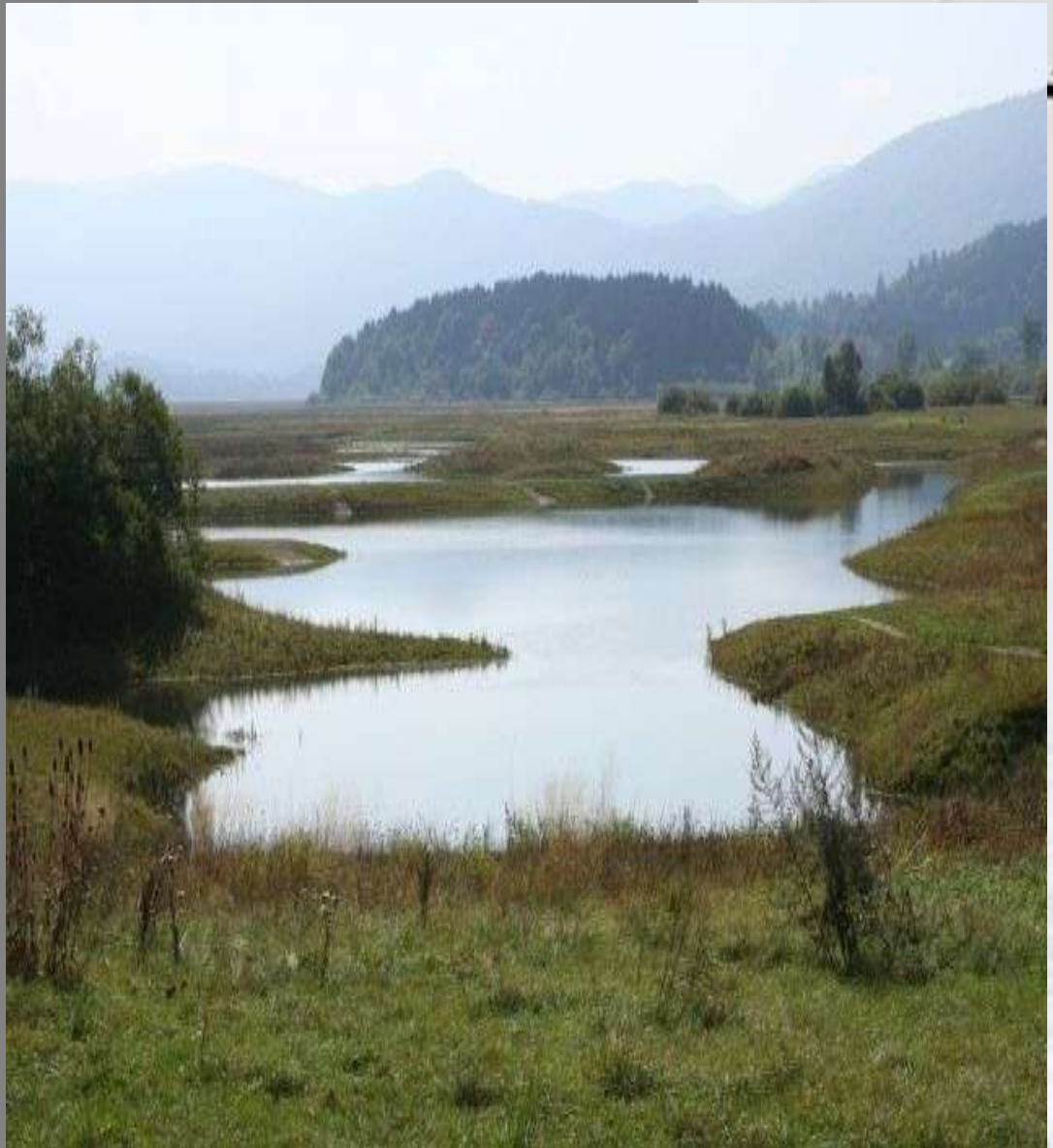
1. Vodenje primarne zdravstvene oskrbe

- Prvi stik bolnika z zdravstveno službo
- Odprt, neomejen dostop
- Reševanje vseh vrst zdravstvenih težav
- **STISKE**
 - Zdravnik na podeželju je bolj obremenjen s težavami bolnikov
 - Je javna osebnost
 - Vsi ga poznajo
 - On pozna vse
 - Pozna njihove družine
 - Vsi poznajo njegovo družino
- Oddaljenost od centra
- Dostopen tudi izven ordinacijskega časa
- Manj možnosti za posvet s kolegi
- Več zahtev
- Več problemov nezdravstvene narave
- Negotovost

1. Vodenje primarne zdravstvene oskrbe

- Prvi stik bolnika z zdravstveno službo
- Odprt, neomejen dostop
- Reševanje vseh vrst zdravstvenih težav
- PREDNOSTI
 - Zdravnik na podeželju dobro pozna težave bolnikov
 - Je javna osebnost
 - Vsi ga poznajo
 - Vsi ga cenijo
 - On pozna vse
 - Pozna njihove družine
 - Vsi cenijo njegovo družino
- Zaradi oddaljenosti od centra obvladuje več težav
- Z dostopnostjo izven delovnega časa zagotavlja večjo kakovost oskrbe in zadovoljstvo bolnikov
- Manj se zanaša na pomoč kolegov
- Lažje prepozna dejanski razlog za prihod v ambulanto

1.Vodenje primarne zdravstvene oskrbe

- Učinkovita raba virov in sredstev
- Sodelovanje z ostalimi strokovnjaki primarnega zdravstvenega varstva
- Povezovanje specialnosti - vloga posrednika

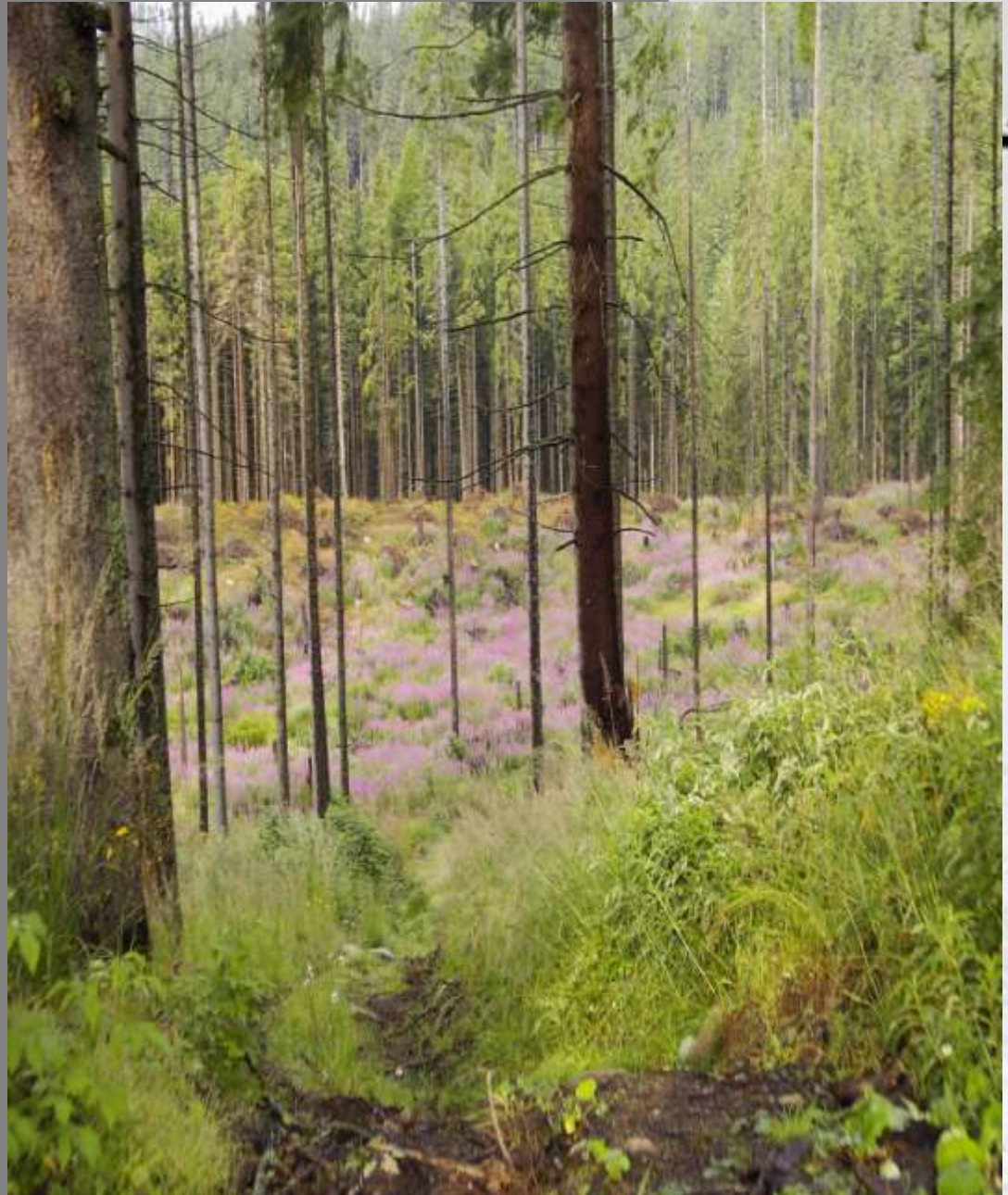
•STISKE

- "Znancem" je težko razložiti načela ekonomičnosti
- Velika pričakovanja s strani drugih služb: šole, vrtci, policija, centri za socialno delo, društva...
- Velika pričakovanja bolnikov: urejanje datume pri specialistih, razlaga specialističnih mnenj...

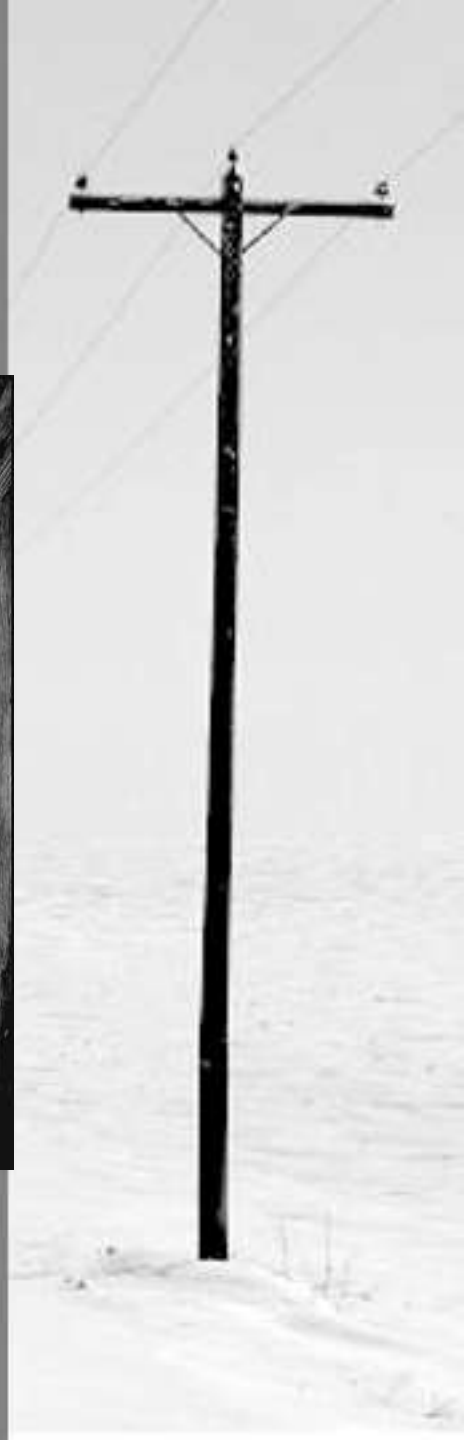
1.Vodenje primarne zdravstvene oskrbe

- Učinkovita raba virov in sredstev
 - Sodelovanje z ostalimi strokovnjaki primarnega zdravstvenega varstva
 - Povezovanje specialnosti - vloga posrednika
- PREDNOSTI
- Večja ekonomičnost pri delu
 - Večji vpliv na splošno družbeno klimo
 - Večje zadovoljstvo in zaupanje bolnikov
 - Dodatna znanja in veščine

2.V osebo usmerjena zdravstvena oskrba

- **Odnos osredotočen na posameznika, njegovo družino, skupnost**
- **Uporaba posebnosti posveta za razvoj dobrega in učinkovitega odnosa zdravnik/bolnik**
- **Zagotavljanje stalnosti, kontinuitete**
- **STISKE**
- **Zdravnik ujet med usode bolnikov, njihovih družin**
- **Dolžan pomagati**
- **Nevarnost izgorevanja**
- **Veščina komunikacije**
- **Sprejemanje drugačnosti**
- **Težavni bolniki**
- **Leta in leta v odnosu, ki je lahko prenasičen**

2.V osebo usmerjena zdravstvena oskrba

- **Odnos osredotočen na posameznika, njegovo družino, skupnost**
- **Uporaba posebnosti posveta za razvoj dobrega in učinkovitega odnosa zdravnik/bolnik**
- **Zagotavljanje stalnosti, kontinuitete**
- **PREDNOSTI**
- **Stalnost odnosa pripomore h kvaliteti obravnave**
- **Bolnik je v tem odnosu partner**
- **Večje zaupanje**
- **Zaupnost pri psihičnih stiskah**
- **Zaupnost glede nezdravstvenih težav**
- **Manj predpisovanja zdravil**
- **Manj napotovanja k specialistom**

3. Specifičen način reševanja problemov

- **Uporaba svojevrstnega procesa odločanja glede na pogostnost in razširjenost bolezni**
- **Sočasno obvladovanje akutnih in kroničnih zdravstvenih problemov**
- **Delo na terenu**
- **STISKE:**
 - **Večja odgovornost**
 - **Večja pričakovanja bolnikov**
 - **Večje obremenitve z akutnimi stanji**
 - **Sodelovanje v dežurni službi**
 - **Sodelovanje v urgentni službi**
 - **Hisni obiski**
 - **Mrliški in krajevni ogledi**

HIŠNI OBISK NA PODEŽELJU

zlati
koren

orlica

repuš

kološevce

čemaž

- **Kakšen?**
- Nujni
- Na klic svojcev
- Po lastni presoji
- **Kdaj?**
- V ordinacijskem času
- Po "službi", v nedeljo, na praznik, ponoči....
- **Kako?**
- S službenim avtomobilom
- Z reševalnim vozilom
- Z vozilom patronažne sestre
- Peš
- Drugače?

STISKE

Oddaljenost

Neprimeren čas

Brez možnosti posveta

Oprema

Preiskave

Nenaklonjenost napotitvam

MRLIŠKI OGLED NA PODEŽELJU

- **Specifika umiranja na podeželju**
- Na domu
- V krogu družine
- Obiski patronažne sestre
- Obiski družinskega zdravnika
- Obisk župnika
- **Kdaj?**
- V ordinacijskem času
- Po "službi", v nedeljo, na praznik, ponoči....
- **Kako?**
- S službenim avtomobilom
- Z reševalnim vozilom
- Drugače?

Mrtva kopriva

Jalovi oves

žafran

močvirnica

tintnica

KRAJEVNI OGLED NA PODEŽELJU

VRSTE NASILNIH SMRTI

- **PROMETNE NESREČE**
- **DELOVNE NEZGODE**
- **SAMOMORI**

STISKE

Oddaljenost

Neprimeren čas

Čustva

Stres

Delovna obremenitev

Pričakovanja svojcev

Dodatna znanja in veščine

4. Usmerjenost v skupnost

- **Usklajevanje zdravstvenih potreb posameznih bolnikov in zdravstvenih potreb v skupnosti v skladu z razpoložljivimi sredstvi**
- **STISKE:**
- **Razkorak med potrebami in zahtevami bolnikov ter možnostmi lokalne skupnosti, podjetij, države**
- **Razkorak med potrebami in zahtevami bolnikov in veljavno zakonodajo (bolniški stalež, ocene na invalidski komisiji....)**
- **V pogojih trajnega odnosa in sožitja je zdravnik na podeželju bolj neposredno izpostavljen**

Etika

Zdravniška etika: moralna načela, norme ravnanja v določenem poklicu

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU

- **DOBRONAMERNOST**
- **NEŠKODLJIOST**
- **AVTONOMNOST**
- **PRAVIČNOST**
- **RESNICOLJUBNOST**
- **ZAUPNOST**

Profesionalizem

strokovno, dobro opravljanje kakega dela

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU

Etika in profesionalizem

Etika

STISKE

Profesionalizem

- Več izziva za podeželskega zdravnika
- Izpostavljenost
- Prepoznavnost
- Referenčnost
- Lasten sistem vrednost
- Sprejemanje drugačnosti
- Več izziva za podeželskega zdravnika
- Izpostavljenost
- Prepoznavnost
- Obremenjenost z lastnimi problemi
- Obremenjenost z lastnimi predsodki
- Antipatija do določenega bolnika

MOŽNOSTI ODLIČNE KARIERE?

• STISKE

- Biti podeželski zdravnik je način življenja
- Žrtev s strani zdravnika
- Žrtev s strani njegove družine
- Izpostavljenost
- Prepoznavnost
- Obremenitve

• PREDNOSTI

- Biti podeželski zdravnik je način življenja
- Osebnostna rast
- Visok nivo etičnih vrednot
- Profesionalizem
- Znanja in veščine

Izgorelost?

Pota podeželskega zdravnika so strma in vijugasta, speljana med težavami bolnikov in lastnimi stiskami

Zdravnik mora znati
poskrbeti zase in se ne prepuščati
malodušju
Sprostiti okove svoje duše

Nagrada?

Ne denar

Ne kariera

Ne položaj v družbi...

ampak...

Svetla luč nad glavo
Čudovit razgled pod nogami

Podeželski zdravnik mora sprejeti bolnike
take kot so

